

מז' אדר עד י"א ניסן.

גאולה ראשונה וגאולה אחרונה

בגילוי עצם הנשמה. ודו"ק].

סביב ב' נקודות אלו, גילוי עצם הנשמה, וההמשכה בפועל בעולם, סובבת והולכת השיחה כולה.

* * *

השיחה נאמרה בסמיכות לז' אדר, ושישים יום לפני יום הבהיר והזך י"א ניסן. והדברים בשיחה מתקשרים לב' תאריכים אלו. ז' אדר מורה על גילוי עצם הנשמה, וחודש ניסן ובפרט י"א בו' מורה על ההמשכה בפועל בעולם [וראה עוד בענין ימים אלו במדור 'להבין דבר מתוך דבר'].

מבנה השיחה:

פתיחה. התכוונות בפרשה ובתאריך (סעיפים א-ב).

השיחה נפתחת בשאלות על הטעמים המבארים מדוע לא מוזכר בפרשה שמו של משה (א"ס).

ובכדי להבין זאת, עובר לחקור את ענינה של לידת משה בז' אדר, מדוע היא פועלת עליו כה גדול בכל החודש (א"ס).

ביאור חלק א. משמעותה של לידת משה. גילוי עצם הנשמה (סעיפים ג-ה).

מבאר ענינו של יום לידת משה, שביום זה גובר מזלו ומזלם של כל ישראל.

[וממשיך לבאר שיום זה פועל התגברות המזל בכל החודש, ולכן נכשלה גזירת המן כשנפל הפור בחודש אדר (א"ס).

ומוסיף שענין זה (התגברות מזלם של ישראל בחודש אדר) מודגש בכך שחודש זה הוא חודש העיבור (חלק ראשון של ס"ד), וכן בקביעותם של ימי ראש חודש בימים ג' וד' (חלק שני של ס"ד)].

ומוסיף ומבאר באופן פנימי את משמעות האמירה "מזלו גובר". "מזל" הוא שורש הנשמה, העצם דישראל. וכיום לידת משה מתגלה עצם הנשמה של כל ישראל. כח המסירות נפש (ס"ה).

תמצית השיחה:

שיחה זו היא השיחה האחרונה לעת עתה שהוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. לאחר שבת פרשת תצוה הגיה אד"ש מה"מ שיחה אחת על סדר הקטרת הקטורת. ושבווע לאחר מכן (לאחר שהגיה את שיחת ש"פ כי תשא) הוציא לאור שיחה נוספת על פרשת תצוה, זוהי השיחה שלפנינו.

יומיים לאחר שבת פרשת ויקהל התרחש האירוע של ז"ך אדר ראשון, ומאז לא זכינו לשיחות מוגהות נוספות.

* * *

בשיחה מבאר באריכות את הקשר ההדוק שבין הנשיא לכל אחד מאנשי הדור, ואת תפקידו לגלות את עצם הנשמה בכל יהודי.

בדרך כלל מתקשר עצם הנשמה עם מסירות נפש, נכונות למות על קידוש ה'. זוהי אמנם מעלה נפלאה, אך בשיחה מבאר שבכך לא הושלמה המטרה. מסירות נפש היא תנועה של יציאה מהעולם, אך המטרה היא דירה בתחתונים דוקא, נשמות בגופים.

מאתנו נתבע שעצם הנשמה יתגלה בעולם. וזאת על ידי הפעולות שלנו להבאת המשיח בפועל ובגלוי, אלו הם הביטויים אמיתיים של עצם הנשמה.

[דברים דומים וביתר הרחבה נאמרו במאמר ד"ה 'זאתה תצווה' שיצא לאור באותם ימים לרגל פורים קטן תשנ"ב (נדפס בספר המאמרים מלוקט ו), שם מבאר את ההבדל בין דורו של אדמו"ר הרי"צ שגילה את כח המסירות נפש על קיום המצוות אצל היהודים שנרדפו על ידי הקומוניסטים, לבין דורנו שבו נדרשת עבודה עמוקה יותר, לגלות את הרצון הפנימי הבלתי פוסק לגאולה בפועל ממש.

ומוסיף ומבאר שם שאף שמסירות נפש היא גילוי של עצם הנשמה, אך הדרישה לגאולה מגיעה ממקום עמוק יותר. ובלשונו "עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות". וע"ש באריכות.

וכנראה הם הם הדברים המבוארים בשיחתנו אודות ב' האופנים

מוסיף ומבאר שהתאריך ז' אדר מורה על המשכה בעולם, דירה בתחתונים (ס"ו).

ועל פי זה מובן שלידת משה בז' אדר מורה על גילוי עצם הנשמה (לא בעניין של מסירות נפש, יציאה מהעולם, אלא דוקא) בתוך העולם, נשמות בגופים (ס"ז).

סגירת מעגל. ביאור ענינה של פרשת תצוה (סעיפים ח-ט).

מבאר כיצד בפרשת תצוה מרומז כל הנ"ל, גילוי עצם הנשמה על ידי משה, ודוקא בתוך העולם (ס"ח).

ועל פי זה מובן הטעם הפנימי שלא הוזכר שמו של משה בפרשה, כיון שבז' אדר מתגלה העצם של משה שלמעלה משם [ומתריך השאלות שנשאלו בס"א] (ס"ט).

מאורע של מסירות נפש בסוף זמן הגלות (סעיפים י-יב).

עניין הנ"ל דמסירות נפש מודגש יותר במאורע של קידוש ה' שאירע בשכונה של נשיא דורנו, שאין אף אחד יודע פשר הדברים (ס"א). מבאר גודל המעלה והעילוי של קידוש ה' ברבים, ובפרט במאורע זה (ס"א). וזועק להקב"ה על אריכות הגלות, שיהא זה המאורע האחרון כגון דא (ס"ב).

המעשה הוא העיקר (סעיפים יג-טו).

מבאר שגילוי עצם הנשמה בפועל בעולם, היינו לעסוק בחיות מחודשת בהבאת הגאולה בפועל ובגלוי (ס"א).

מקשר המשך הפרשיות מתצוה ועד שמיני, הקשורות לגילוי של הגאולה השלימה (ס"ד).

ומסיים אודות הגעגועים ל"א ניסן וגודל מעלתו (ס"ט).

להבין דבר מתוך דבר:

נעיר בזה על כמה נקודות בשיחה, דברים שאמנם לא נאמרו בפירוש, אך מובנים מתוך דברי קדשו. ובסגנון חז"ל, "לאו בפירוש אתמר, אלא מכללא אתמר":

א. בתחילת השיחה מביא הטעמים לכך שלא הוזכר שמו של משה בפרשתנו. שני הטעמים קשורים לעניינים שליליים (מיתת משה וחטא העגל), ואינם קשורים זה לזה.

בסיום הענין כשמבאר שוב את העניין על פי פנימיות התורה, אותם שני טעמים נעשו קשורים לעניינים חיוביים (לידת משה, ומסירות

זהו ההבדל בין חיצוניות לפנימיות. כאשר רואים רק את החיצוניות של הדבר, הוא נראה לשלילי, ונראה בפירוד מחבירו. כאשר מתבוננים בפנימיות שלו, הוא נראה לחיובי, ורואים את הקשר בינו לבין חבירו.

וכך גם בתורה, שדברים שבנגלה דתורה נראים שליליים ומפורדים, בפנימיות התורה אותם מתגלים עניינים עצמם כחיוביים ומאוחדים.

ב. רגיל במאמרי חסידות ושיחות כ"ק אד"ש מה"מ, שבכל תאריך מדגישים את מעלתו של זמן זה דוקא. יוצאת מן הכלל היא שיחתנו שאף שנאמרה בחודש אדר, נתבאר בה שוב ושוב (סוף ס"ו וסוף ס"ז) מעלתו של חודש ניסן על חודש אדר. והדבר אומר דרשני.

ויש לומר הביאור בזה:

כנ"ל [במדור תמצית השיחה], בשיחה מבאר את ענינו של נשיא הדור שמגלה ומחזק את עצם הנשמה שבכל יהודי, ומדגיש באופן מיוחד שעצם הנשמה צריך לבוא בפועל בעולם בגאולה השלימה, ולא באופן של מסירות נפש ויציאה מן העולם.

והנה, זה שנשיא הדור מגלה את עצם הנשמה שבכל יהודי, הי' בכל הדורות, החל ממשה רבינו. אך העניין של המשכה בעולם, זהו ענין שהולך ומתחזק ככל שמתקרבים לגאולה שאז תהיה המשכה בפועל בעולם הוא ענין זה שייך דוקא לדור האחרון ולנשיא האחרון, למלך המשיח.

והנה ז' אדר הוא יום לידת הנשיא והגואל הראשון, וי"א ניסן הוא יום לידת הנשיא והגואל האחרון³. ולכן בתחילת השיחה (ס"ה) כשמדבר על גילוי עצם הנשמה באופן כללי, מקשר זאת לז' אדר, יום לידת הנשיא הראשון שגילה את עצם הנשמה. ובהמשך השיחה (ס"ז-י) כשמדגיש שצ"ל המשכה בעולם, מבאר שבז' אדר הייתה רק ההתחלה של עניין זה, וזה הולך ומתחזק מזמן לזמן, והשלימות בזה היא דוקא בחודש ניסן וי"א בו, שאז נולד גואל אחרון שעל ידו היא שלימות המשכה בעולם.

חשוב לשים לב. ענינו של יום י"א בניסן – המשיחה דראש בני ישראל למלך המשיח.

ערך - בדרך אפסר - על ידי מערכת הערות התמימים ואנ"ש בית משיח-770 מופץ על ידי איגוד תלמידי הישיבות 770

(3) ראה הע' 81, 91, ובסיום השיחה.